

Magdalena Mączyńska

Babi Dół-Borcz, st. 2, gm. Somonino,
woj. gdańskie, AZP 13-40/51

Informator Archeologiczny : badania 30, 148-149

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Łącznie przebadano powierzchnię 8,75 ara w północnej, wschodniej i południowej części stanowiska.

Bezpośrednio pod warstwą ziemi ornej odsłonięto pozostałości 14 obiektów – 12 pochodzi z wczesnej epoki żelaza, a 2 wiązać należy z wczesnym średniowieczem. Odkryto m.in. 4 paleniska, pojedynczy ślad prostokątnego zabudowania, 4 niewielkie jamy oraz trapezowaty w planie obiekt, o wymiarach 4,5 x 2,8 m i miąższości 1 m. W jego dnie i wzdłuż ścian tkwiły dobrze zachowane pozostałości około 30 naczyń, zaś w części centralnej zarejestrowano skupisko kości ludzkich i zwierzęcych. Pozyskano z niego fragment szpili, bransoletę, zausznicę z brązu oraz 2 przedmioty żelazne. W pozostałych obiektach znaleziono m.in. brązową szpilę, fragment naszyjnika, 2 przęśliki, 2 paciorki szklane i fragment rękojeści żelaznego noża. W południowej i wschodniej części stanowiska natrafiono na kolejne fragmenty rowu, odsłoniętego w poprzednim sezonie w części północnej. Potwierdziło to przypuszczenie, że rów ten otacza osadę od strony wnętrza wyspy. We wschodniej części natrafiono na warstwę zapływkową o miąższości około 1 m, zawierającą przemieszany materiał z wczesnej epoki żelaza i z wczesnego średniowiecza, w tym miniaturowy mosiężny toporek. Wstępna analiza materiałów pochodzących z obiektów związanych z osadnictwem kultury kurhanów zachodniobałtyjskich, a zwłaszcza ceramiki i przedmiotów brązowych, pozwala zawęzić datowanie do III fazy rozwojowej tej kultury, tj. I połowy III w. p.n.e. Odkryte obiekty różnią się jednakże od typowych obiektów osadniczych, co zdaje się potwierdzać hipotezę o praktykowaniu czynności kultowych.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Wyniki badań zostaną opublikowane w czasopiśmie „Światowit”, t. I (XLII), 1999. Badania będą kontynuowane.

Wyszembork, st. V,
gm. Mragowo, woj. olsztyńskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

ANTONIEW, st. 1,
gm. Nowa Sucha,
woj. skierniewickie,
AZP 57-58/9

• osada kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 4 do 30 czerwca przez mgr. Justyną Skowrona. Finansowane przez PSOZ.

BABI DÓLBORCZ, st. 2,
gm. Somonino,
woj. gdańskie,
AZP 13-40/51

• cmentarzysko kultury wielbarskiej (wczesny okres wpływów rzymskich, faza B_{2a})
Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez prof. dr hab. Magdalенę Mączyńską (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Uniwersytet Łódzki i PSOZ. Piętnasty sezon badań. Przebadano obszar 3 arów na powierzchni płaskiej cmentarzyska.

Odkryto grób szkieletowy, oznaczony pierwotnie stelą, wyrobowany w starożytności. Wkopany był wymierzony dokładnie w miejsce pochówku zmarłego, leżącego nie pośrodku jamy, ale w jej zachodniej części. Na dnie grobu, na głębokości 190-195 cm, pod szarym zarysem ciała natrafiono na dwa złote pierścienie, które najprawdopodobniej leżały pod ciałem zmarłego i w ten sposób uniknęły rabunku. Oba zabytki datowane są na fazę B₂, najprawdopodobniej na fazę B_{2a}. Przebadano także dalszą część kręgu kamiennego 1, w której odkryto jedną stelę kamienną. W badanej części brak było innych zabytków.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Wyniki badań zostaną opublikowane w: *Comhlan. Studia z archeologii okresu przedrzymskiego i rzymskiego w Europie Środkowej*, dedykowane Teresie Dąbrowskiej w 65. rocznicę urodzin. Badania będą kontynuowane.

BABOROWO, st. 22,
gm. Szamotuły,
woj. poznańskie,
AZP 49-25/-

- cmentarzysko birytualne z młodszego okresu wpływów rzymskich

Badania wykopaliskowe na trasie gazociągu tranzytowego Rosja-Niemcy, przeprowadzone przez mgr. Ryszarda Pietrzaka (Muzeum-Zamek Górków w Szamotulach). Finansowane przez Muzeum-Zamek Górków w Szamotulach. Drugi sezon badań. Kontynuowano prace prowadzone w roku ubiegłym na odcinku kolizyjnym gazociągu, w trakcie których zarejestrowano 4 pochówki szkieletowe. Celem badań tegorocznych było rozpoznanie planigrafii cmentarzyska w kierunku północnym. Przebadano powierzchnię 200 m².

Pod warstwą humusu zarejestrowano warstwę, która zawierała przepalone kości, fragmenty naczyń ceramicznych oraz liczne zabytki metalowe (sprzączki do pasa, fragmenty zapinki, klucz) i szklane paciorki. Prawdopodobnie była to pozostałość po pochówkach warstwowych. Poniżej zarejestrowano 8 pochówków szkieletowych, 6 ciałopalnych bezpopielnicowych oraz 5 jam i 3 jamy postłupowe. Jamy grobowe zalegały na osi północ-południe, z niewielkimi odchyleniami. Ułożenie szkieletów w jamach grobowych było różnorodne. W dwóch przypadkach stwierdzono szkielety z obciętymi stopami, były one ponadto obsypane przepalonymi kośćmi oraz węgielkami drzewnymi. Wyposażenie pochówków stanowiły żelazne sprzączki do pasa, zapinki brązowe (A VI), kolie z paciorków szklanych, grzebienie kościane. Charakter cmentarzyska wskazuje na jego powiązania ze strefą środkowego Nadłabia; być może powstało ono w wyniku infiltracji z terenów zaodrzańskich. Aktualny stan rozpoznania cmentarzyska pozwala jedynie na jego datowanie w ramach młodszego okresu wpływów rzymskich. Badania będą kontynuowane.

BACHORZA, st. 1 i 2
(GAZ 88, 88a, 89),
gm. Zakrzewo,
woj. wrocławskie,
AZP 46-44/3-4

- ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślad osadnictwa kultury amfor kulistych (neolit)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski)

Stacjonarne badania wykopaliskowe na trasie gazociągu Rosja-Niemcy, przeprowadzone w dniach od 14 lipca do 14 września przez mgr. Mariana Głoska (Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Łodzi). Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 70 arów.

Warstwa kulturowa przemieszana była z zabytkami od neolitu (kultura pucharów lejkowatych, kultura amfor kulistych) do okresu lateńskiego (kultura przeworska). Odsłonięte obiekty – dwie studnie, ziemianka i jama śmietniskowa – należały do kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego. Natomiast w 21 skupiskach o charakterze antropogennym brak było materiału datującego.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Łodzi. Wyniki badań zostaną opublikowane w zbiorczym opracowaniu wyników badań na trasie gazociągu. Badania nie będą kontynuowane.

Bachórz, st. 16,
gm. Dynów, woj. przemyskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

BIELAWY, st. IV,
gm. Janowiec Kościelny,
woj. olsztyńskie,
AZP 35-61/24

- kurhan typu rostolckiego (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich)
- ślady osadnictwa kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich, II–III w. n. e.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, w związku z odkryciem wkopu rabunkowego w centrum kurhanu, przeprowadzone przez dr. Jana Michalskiego (ARHED, dr Jan Michalski, Warszawa-Milanówek). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano obszar około 370 m².

Odczyszczono całą powierzchnię kamiennego rdzenia kurhanu i przecięto go dwoma prostopadłymi wykopami, dzięki czemu odsłonięto dwa pełne jego profile i położoną centralnie komorę grobową. Kurhan miał kształt wydłużonego owalu, o zachowanych wymiarach 25 x 19 m, obecna wysokość nasypu kamiennego mierzyła do 170 cm. Dno komory grobowej znajdowało się na głębokości 420 cm od powierzchni nasypu, a jej średnica wyno-